

sygn. akt VII U 896/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

11 stycznia 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Kosicka

po rozpoznaniu 11 stycznia 2022 r. na posiedzeniu niejawnym w Warszawie

odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

z 12 maja 2021 r., znak (...)

o wysokość emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala wysokość emerytury A. K. na 1490,18 zł (tysiąc czterysta dziewięćdziesiąt złotych osiemnaście groszy);

Sygn. akt VII U 896/21

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. decyzją z 12 maja 2021 r. znak: (...) rozpatrzył wniosek A. K. z 31 marca 2021 r. odmawiając mu prawa do przeliczenia emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że dane zgromadzone w ZUS nie potwierdzają danych zawartych na potwierdzeniu z 28 grudnia 2020 r., gdyż w deklaracjach rozliczeniowych płatnik składek – (...) wykazał charakter pracy: wykonywanie czynności – nadzór. Ponadto dokumenty przekazane przez Kuratorium (...) nie spełniają wymogów formalnych, gdyż nie zawierają daty urodzenia wnioskodawcy (decyzja ZUS z 12.05.2021 r. – akta rentowe).

10 czerwca 2021 r. A. K. złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o rozpatrzenie i uznanie jego prośby o emeryturę. Wskazał, że ZUS nie uznaje częściowo jego wniosków złożonych w dniach 28 grudnia 2020 r. i 31 marca 2021 r. (odwołanie k. 3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z 29 czerwca 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu pisma organ rentowy wskazał, że do ustalenia wysokości emerytury wnioskodawcy nie przyjęto okresu pełnienia posługi kapłańskiej od 7 października 1976 r. do 2 września 1991 r. w parafii (...) w S., ponieważ dane zgromadzone w ZUS nie potwierdzają faktu opłacenia składek za wskazany okres oraz tytuł ubezpieczenia. Wnioskodawca został zgłoszony przez płatnika w okresie od 1 września 198 r. do 31 grudnia 1989 r. jako pracownik ze wskazaniem wykonywanych czynności: nadzór. Powyższy okres częściowo pokrywający się z okresem pełnienia posługi kapłańskiej został zaliczony do stażu pracy. Ponadto organ nie uwzględnił okresu zatrudnienia od 1 listopada 1981 r. do 31 grudnia 1989 r. z uwagi na braki formalne dokumentu – brak daty urodzenia wnioskodawcy (odpowiedź na odwołanie k. 10-11 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. K. urodził się (...) (bezsporne). 20 lutego 1976 r. otrzymał święcenia diakonatu, a następnie 29 sierpnia 1976 r. święcenia kapłańskie. 7 października 1976 r. został mianowany proboszczem parafii (...) w S. (gm. P.). Ponadto w

okresie od 1 września 1980 r. do 31 grudnia 1989 r. A. K. był zatrudniony w (...) (...) w pełnym wymiarze czasu pracy i wykonywał pracę nadzorca i zaopatrzeniowca (zaświadczenie z 28.12.2020 r. k. 8 a.r.; świadectwo pracy z 22.01.2021 r. – akta rentowe; zeznania W. J. k. 54 a.s.; zeznania odwołującego k. 54 a.s.).

Jak proboszcz parafii (...) w S. od stycznia 1977 roku A. K. prowadził zajęcia z religii (katecheza) w punkcie katechetycznym przy parafii na podstawie umowy zawartej z Kuratorium (...). W powyższym okresie ubezpieczony otrzymał następujące wynagrodzenie:

- w latach 1977-1980 – 12.000 zł rocznie,
- w 1981 r. – 19.000 zł,
- w 1982 r. – 24.000 zł,
- w latach 1983-1987 – 40.920 zł rocznie,
- w 1988 r. – 73.920 zł,
- w 1989 r. – 76.920 zł

Umowa o prowadzenie punktu katechetycznego została rozwiązana z dniem 31 grudnia 1989 r. Z kolei dekretem nr (...) z 2 września 1991 r. A. K. został zwolniony ze stanowiska proboszcza parafii (...) w S. (zaświadczenie z 28.12.2020 r. k. 8 a.r.; oświadczenie o rozwiązaniu umowy z 26.09.1989 r., listy płac ubezpieczonego z lat 1977-1989 – akta rentowe; umowa z 01.11.1981 r.; zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k. 35-37 a.s.; zeznania W. J. k. 54 a.s.; zeznania odwołującego k. 54 a.s.).

Na wniosek A. K. z 31 grudnia 2020 r., Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. decyzją z 21 stycznia 2021 r. znak: (...) przyznał mu emeryturę od 1 stycznia 2021 r. Wcześniej, decyzją z 19 stycznia 2021 r. znak: (...)(...), ZUS (...) Oddział w W. ustalił mu kapitał początkowy ubezpieczonego w wysokości 23 840,63 zł. Do ustalenia kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił okresów:

- od 20 lutego 1976 r. do 31 sierpnia 1989 r. – ponieważ dane zgromadzone w ZUS nie potwierdzają danych zawarty na potwierdzeniu z 28 grudnia 2020 r.,
- od 1 września 1989 r. do 31 grudnia 1989 r. – ponieważ złożone świadectwo pracy z dnia 31 grudnia 1989 r. wystawione przez Kancelarię (...) nie jest oryginałem,
- od 15 września 1995 r. do 31 grudnia 1998 r. – gdyż nie został wystarczająco udowodniony.

Wysokość emerytury obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wyniosła 521,39 zł (wniosek z załącznikami k. 1-14 a.r.; decyzje ZUS ws. przyznania emerytury z 21.01.2021 r., ws. ustalenia kapitału początkowego z 19.01.2021 r. – akta rentowe).

26 stycznia 2021 r. A. K. złożył w ww. organie rentowym oryginał świadectwa pracy wystawiony przez Kancelarię (...) 22 stycznia 2021 r. ze wskazaniem okresu zatrudnienia od 1 września 1980 r. do 31 grudnia 1989 r. W wyniku powyższego ZUS (...) Oddział w W. decyzją 1 lutego 2021 r. ponownie ustalił kapitał początkowy ubezpieczonego w kwocie 49 729,46 zł z uwzględnieniem okresu wskazanego w świadectwie pracy. Następnie decyzją z 9 marca 2021 r. przeliczył przysługującą mu emeryturę ustalając jej wysokość na kwotę 1150,84 zł (1199,64 zł z uwzględnieniem waloryzacji od 1 marca 2021 r.) (protokół; świadectwo pracy z 22.01.2021 r.; informacja o korekcie z 26.01.2021 r., decyzje ZUS ws. przeliczenia emerytury z 09.03.2021 r., ws. ponownego ustalenia kapitału początkowego z 01.02.2021 r. – akta rentowe).

31 marca 2021 r. A. K. złożył w ZUS (...) Oddział w W. pismo z prośbą o wyjaśnienie dlaczego nie zaliczono mu okresu pracy o którym mowa w piśmie z Kancelarii (...). Po rozpoznaniu wniosku ZUS (...) Oddział w W. 12 maja 2021 r. wydał

zaskarżoną decyzję znak: (...) na podstawie której odmówił mu prawa przeliczenia emerytury (pismo ubezpieczonego z 31.03.2021 r., zaskarżona decyzja ZUS z 12.05.2021 r. – akta rentowe).

W toku postępowania sądowego, w wyniku przedłożenia przez A. K. zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 18 sierpnia 2021 r. wystawionego przez Kuratorium (...) w W., ZUS (...) Oddział w W. decyzją z 5 października 2021 r. znak: (...)(...) ponownie ustalił kapitał początkowy ubezpieczonego w kwocie 55 311,85 zł z uwzględnieniem okresu wskazanego w ww. dokumencie. Następnie decyzją z 8 października 2021 r. znak: (...) przeliczył przysługującą mu emeryturę ustalając jej wysokość na kwotę 1260,67 zł (1260,96 zł z uwzględnieniem waloryzacji) (pismo procesowe ZUS z 12.10.2021 r. k. 51 a.s.; decyzje ZUS ws. przeliczenia emerytury z 08.10.2021 r., ws. ponownego ustalenia kapitału początkowego z 08.10.2021 r. – akta rentowe).

Sąd powyższy stan faktyczny ustalił na podstawie zebranych w sprawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach rentowych (a.r.), z wymienieniem kart poszczególnych akt (akta rentowe częściowo nienumerowane). Dowody te nie budziły zastrzeżeń i zostały uznane przez sąd w całości za wiarygodne. Ponadto sąd oparł się na zeznaniach świadka W. J. oraz ubezpieczonego A. K., dając im wiarę w całości jako znajdującym pełne odzwierciedlenie w treści pozostałych zebranych w sprawie dowodów.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie było uzasadnione.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył przeliczenia emerytury A. K..

Na wstępie należy zaznaczyć, że zasady obliczania wysokości przysługującej ubezpieczonemu emerytury określają przepisy art. 25-26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 291). W myśl art. 26 ustawy emerytalnej emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. W myśl natomiast art. 25 ww. ustawy podstawę obliczenia emerytury, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175. Tym samym podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

Zgodnie z art. 15 ust. 1-3 ustawy emerytalnej podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki

na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok,

w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

W przypadku gdy zainteresowany w ciągu 20 lat poprzedzających bezpośrednio rok,

w którym zgłosił wniosek o emeryturę, pobierał przez więcej niż 10 lat zasiłek przedemerytalny, podstawę wymiaru emerytury stanowi ustalona w sposób określony

w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub

na ubezpieczenie społeczne w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zainteresowany nabył prawo do tego zasiłku. Jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym

do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Zgodnie natomiast z art. 114 ust. 1 emerytalnej prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Ubezpieczony A. K. jest uprawniony do emerytury od 1 stycznia 2021 r. Zgodnie ze stanowiskiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, do ustalenia wysokości emerytury wnioskodawcy nie przyjęto okresu pełnienia posługi kapłańskiej od 7 października 1976 r. do 2 września 1991 r. w parafii (...) w S., ponieważ dane zgromadzone w ZUS nie potwierdzają faktu opłacenia składek za wskazany okres oraz tytuł ubezpieczenia – wnioskodawca został zgłoszony przez płatnika w okresie od 1 września 198 r. do 31 grudnia 1989 r. jako pracownik ze wskazaniem wykonywanych czynności: nadzór. Powyższy okres częściowo pokrywający się z okresem pełnienia posługi kapłańskiej został zaliczony do stażu pracy. Ponadto organ nie uwzględnił okresu zatrudnienia od 1 listopada 1981 r. do 31 grudnia 1989 r. z uwagi na braki formalne dokumentu w postaci braku daty urodzenia wnioskodawcy. Odwołujący domagał się ponownego rozpatrzenia wniosku i przeliczenia przysługującego mu świadczenia.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego sąd uznał odwołanie ubezpieczonego za zasadne. W oparciu o uzyskane w toku postępowania dowody sąd ustalił, że A. K. w okresie od 7 października 1976 r. do 2 września 1991 r. pełnił funkcję proboszcza parafii (...) w S.. W powyższym okresie, na przełomie lat 1977-1989 prowadził zajęcia z religii (katecheza) w punkcie katechetycznym przy parafii na podstawie umowy zawartej z Kuratorium (...). Powyższe okoliczności były w zasadzie bezsporne i znajdowały potwierdzenie w uzyskanych w toku postępowania dowodach z dokumentów, zeznań świadka i ubezpieczonego. W szczególności należało zwrócić uwagę, że odwołujący w toku postępowania A. K. przedłożył zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (...)7 wystawione przez Kuratorium (...) w W. jako dokument potwierdzający fakt zatrudnienia ubezpieczonego w okresie od 1 listopada 1981 r. do 31 grudnia 1989 r. w ramach umowy o prowadzenie punktu katechetycznego przy parafii. Informacje wynikające z tego dokumentu były spójne z innym dostępnym w sprawie dokumentem, a mianowicie umową z 1 listopada 1981 r. zawartą między ubezpieczonym a Kuratorium (...). Dodatkowo Kuratorium jeszcze w trakcie rozpatrywania sprawy przez ZUS ubezpieczony przedstawił dokument, z którego wynika, że umowa uległa rozwiązaniu z dniem 31 grudnia 1989 r. Powyższe okoliczności i dowody – a zwłaszcza wspomniane zaświadczenie (...)7 – skutkowały wydaniem przez organ rentowy decyzji z 5 października 2021 r. znak: (...)(...) o ponownym ustaleniu kapitału początkowego ubezpieczonego z uwzględnieniem okresu wskazanego w ww. dokumencie oraz w następstwie przeliczenia przysługującej mu emerytury, której wysokość decyzją z 8 października 2021 r. znak: (...) została ustalona na kwotę 1260,67 zł.

Sąd zważył jednak, że wydanie przez organ rentowy powyższych rozstrzygnięć nie czyniło zadość ustaleniom mającym wpływ na prawo ubezpieczonego do przeliczenia przysługującego mu świadczenia. W toku postępowania sąd uzyskał dostęp do list płac ubezpieczonego za lata 1977-1989, które to dokumenty zawierają szczegółowe informacje dotyczące wynagrodzenia, jakie ubezpieczony otrzymywał z Kuratorium (...) z tytułu prowadzenia punktu katechetycznego. Co istotne, wynika z nich również to, że ubezpieczony prowadził zajęcia w ramach punktu katechetycznego już od 1977 roku, nie zaś jak wskazano w zaświadczeniu (...)7, od listopada 1981 roku. Oceniając przedmiotowe dokumenty jako wiarygodne sąd uznał, że wynikające z nich informacje dotyczące wysokości wynagrodzeń ubezpieczonego winny stanowić okoliczność potwierdzającą prawo ubezpieczonego do przeliczenia przysługującego mu świadczenia i ponownego ustalenia jego wysokości.

Z list płac wynika, że ubezpieczony na przełomie lat 1977-1981 otrzymał następujące wynagrodzenie: w latach 1977-1980 – 12.000 zł rocznie, w 1981 r. – 19.000 zł, w 1982 r.

– 24.000 zł, w latach 1983-1987 – 40.920 zł rocznie, w 1988 r. – 73.920 zł, w 1989 r.

– 76.920 zł.

W związku z powyższym sąd postanowieniem z 25 października 2021 r. zobowiązał organ rentowy do hipotetycznego przeliczenia wysokości kapitału początkowego i emerytury ubezpieczonego (k. 55 a.s.). Wykonując powyższe zobowiązanie organ rentowy dokonał hipotetycznego przeliczenia emerytury odwołującego, w wyniku czego ustalił kapitał początkowy odwołującego w wysokości 65 366,84 zł (k. 62 a.s.). Do ustalenia hipotetycznej wysokości emerytury organ rentowy przyjął:

- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego wynoszącą 311 075,02 zł,
- średnie dalsze trwanie życia wynoszące 217,60 miesięcy

Po korekcie kapitału początkowego na koncie, wysokość emerytury ubezpieczonego obliczona na zasadach określonych w art. 26 ustawy emerytalnej (311 075,02 zł, / 217,60 miesięcy) wynosi 1429,57 zł (1490,18 zł z uwzględnieniem waloryzacji od 1 marca 2021 r.) (k. 63 a.s.).

Jednocześnie brak było podstaw do uwzględnienia do przeliczenia emerytury okresów od 20 lutego 1976 r. do 31 grudnia 1976 r. oraz po 1 stycznia 1990 r. Wprawdzie z zeznań świadka i samego odwołującego wynika, że odwołujący miał prowadzić punkt katechetyczny już od września 1976 r., jednakże nie znajduje to odzwierciedlenia we wspomnianych wyżej listach płac. Również żaden z dowodów nie potwierdza, by odwołujący, zgodnie z jego twierdzeniami, prowadził zajęcia katechetyczne w latach 1990-1991 – tym bardziej, że jak sygnalizowano w rozważaniach wcześniejszych, umowa łącząca ubezpieczonego z Kuratorium (...) przedmiotem której było prowadzenie punktu katechetycznego uległa rozwiązaniu z dniem 31 grudnia 1989 r. Odwołujący ostatecznie nie objął tego okresu odwołaniem (k. 66).

Mając na względzie powyższe okoliczności i uwzględniając uzyskane w toku postępowania informacje mające wpływ na wysokość emerytury sąd stwierdził, że w sprawie zachodziły podstawy do przeliczenia przysługującego A. K. świadczenia, co czyniło wywiedzione przez niego odwołanie zasadnym. Uzyskana w toku postępowania dokumentacja zawierała bowiem informacje pozwalające na korzystniejsze ustalenie parametrów służących do obliczenia wysokości emerytury odwołującego i w konsekwencji ustalenia wysokości tego świadczenia w wymiarze wyższym niż dotychczas.

W tym stanie rzeczy sąd uznał odwołanie A. K. za zasadne i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił skarżoną decyzję organu rentowego z 5 maja 2021 r. znak: (...) w ten sposób, że ustalił wysokość przysługującej mu emerytury na kwotę 1490,18 zł – zgodną z hipotetycznym wyliczeniem organu rentowego.